

Czy Polacy mogą wiedzieć, z kim współpracuje ABW?

15 stycznia 2015

ABW nie musi odpowiadać na pytanie, czy współpracuje z amerykańską NSA przy masowej inwigilacji – uznał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie. Sąd zauważył, że pytania dotyczą walki z terroryzmem, która „w obecnej sytuacji” jest szczególnie delikatną materią.

Po ataku na „Charlie Hebdo” nagle zmieniły się trendy dotyczące inwigilacji. Już nie wypada chwalić Snowdena i krytykować służb specjalnych. W prasie pojawiają się nawet artykuły o tym, że jeśli służby specjalne chcą sobie poczytać nasze maile, nie powinno to nikomu przeszkadzać.

Nie wszyscy poddają się tym trendom. Organizacje pozarządowe ciągle prowadzą akcję 100 pytań o inwigilację. Przypomnijmy, że w ramach tej akcji do różnych instytucji trafiały pytania o to, w jaki sposób działają nasze służby. Założenie akcji było takie, aby pytania kierować w trybie wniosków o dostęp do informacji publicznej. Jeśli jakaś instytucja nie udzieliła odpowiedzi lub odpowiedziała wymijająco, organizacje kierowały skargi do sądu.

Pytania w ramach tej akcji trafiły także do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Została ona spytana o udział w konkretnych programach masowej inwigilacji (jak np. Oakstar i OrangeCrush). ABW nie odniosła się do tych pytań, twierdząc, że to utrudniłoby jej realizację ustawowych zadań.

Fundacja Panoptikon zaskarżyła do sądu decyzję szefa ABW w sprawie odmowy udostępnienia informacji publicznej. Właśnie dziś sąd wydał swoją decyzję w tej sprawie, oddalając skargę Fundacji.

Sąd w składzie J. Wałowski, A. Kołodziej, E. Pisula-Dąbrowska

uznał, że ujawnienie informacji rzeczywiście utrudniłoby ABW realizowanie jej zadań. Dodatkowym argumentem dla sądu było to, że pytania dotyczyły walki z terroryzmem, który „w obecnej sytuacji” wydają się materia szczególnie wrażliwą.

Przedstawiciele Fundacji Panoptikon mówią, że szczególnie niepokoi ich „pętla logiczna” w rozumowaniu sądu. Uznał on bowiem, że jeśli ABW uważa jakąś informację za tajną, to najwyraźniej utajnienie było uzasadnione. Fundacja Panoptikon nie zgadza się z tym założeniem. Może przecież dojść do sytuacji, gdy ABW utajni jakieś działania naruszające prawa obywateli albo stosowanie narzędzi niezgodnych z polskimi standardami.

– W żadnym momencie nie usłyszeliśmy odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób większa przejrzystość działania służb w tym konkretnym aspekcie miałyby utrudnić ich pracę czy zagrozić interesom państwa. Nie pytamy przecież o szczegóły pracy operacyjnej, a jedynie o partnerstwo ze służbami państwa, które w powszechnej opinii jest naszym sojusznikiem – stwierdziła Fundacja Pantopykon w komunikacie wydanym po oddaleniu skargi.

Co ciekawe, w innej sprawie dotyczącej współpracy ABW z Amerykanami Wojewódzki Sąd Administracyjny stwierdził, że „istnienie współpracy ABW z partnerem o tak znacznym potencjale i doświadczeniu w zwalczaniu terroryzmu będzie miało oddziaływanie prewencyjne, a więc społecznie pożądane i korzystne”.

W ramach akcji „100 pytań o inwigilację” obserwowaliśmy już różne decyzje sądów. Przykładowo w listopadzie sąd potwierdził, że rząd nie może unikać odpowiedzi na pytania, zasłaniając się swoją niewiedzą. Zdaniem sądu organ publiczny musi uprawdopodobnić to, że nie posiada informacji w sprawach mieszczących się w zakresie jego kompetencji.

Gorzej poszło wyciąganie informacji z Ministerstwa Spraw

Zagranicznych. W tym przypadku ministerstwo po prostu ograło prawo do informacji publicznej. Brzmi to dziwnie, ale w Polsce coś takiego jest możliwe.

Warto podkreślić, że akcja „00 pytań o inwigilację” nie ma służyć osłabianiu polskich służb, poprzez odzianie ich z ważnych tajemnic. Nikt nie pyta o szczegóły pracy operacyjnej. Chodzi o to, byśmy ogólnie wiedzieli, jak i z kim mogą pracować nasze służby. Trzeba też pamiętać, że te służby powinny podlegać pewnej kontroli społecznej. Niestety tej kontroli ciągle jest mało. Potwierdził to choćby Trybunał Konstytucyjny, który w ubiegłym roku wydał wyrok w sprawie dostępu służb do danych o naszych połączeniach.

Autorstwo: Marcin Maj

Źródło: [Dziennik Internautów](#)